

WRAKINGSPROTOCOL TUCHTCOLLEGES VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

Versie 18 juli 2011

1. Inleiding

Dit protocol is gebaseerd op de "Aanbeveling inzake afhandeling wrakingsverzoeken" van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak van 23 januari 2001 en bevat een nadere uitwerking daarvan, zoals vastgesteld in het voorzittersoverleg van 24 juni 2011. Doel van het protocol is het bevorderen van een uniforme, vlotte en professionele behandeling van wrakingsverzoeken.

2. Wettelijke regeling

Artikel 63 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg verklaart de artikelen 512 tot en met 524 Sv van overeenkomstige toepassing¹. Deze bepalingen worden in dit protocol uitgewerkt en overgenomen voor zover zij hanteerbaar zijn binnen de kaders van het tuchtrecht.

3. Wrakingsgronden

3.1 Recht op een onpartijdige rechter

In een rechtsstaat heeft men recht op een onpartijdige rechter (art. 6 EVRM).

Wraking is een middel voor procespartijen om dit recht af te dwingen. Een rechter kan worden gewraakt "op grond van feiten of omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden" (artikelen 512 Sv).

3.2 Subjectieve en objectieve onpartijdigheid

Ten aanzien van onpartijdigheid wordt in de jurisprudentie onderscheid gemaakt tussen subjectieve en objectieve aspecten van onpartijdigheid.

Bij de subjectieve aspecten moet men denken aan de persoonlijke instelling van de rechter. Hier geldt als criterium dat een rechter moet worden vermoed uit hoofde van zijn aanstelling onpartijdig te zijn, tenzij zich een uitzonderlijke omstandigheid voordoet die een zwaarwegende aanwijzing oplevert voor het oordeel dat een rechter jegens een rechtzoekende persoonlijk, dan wel aangaande een standpunt in een zaak, een vooringenomenheid koestert, althans dat de bij een rechtzoekende dienaangaande bestaande vrees gerechtvaardigd is. De vrees voor subjectieve partijdigheid van de rechter moet bovendien objectief gerechtvaardigd zijn.

Bij de objectieve aspecten gaat het om feiten of omstandigheden die, ongeacht de persoonlijke instelling van de rechter, grond geven om te vrezen dat een rechter niet onpartijdig is, waarbij ook de (te vermijden) schijn van partijdigheid van belang is. De bewijsrechtelijke drempel is aanzienlijk lager dan voor subjectieve partijdigheid. De verzoeker hoeft niet te bewijzen dat die feiten of omstandigheden ook werkelijk tot vooringenomenheid hebben geleid: "legitimate doubt" kan voldoende zijn. De feiten waarop de verzoeker zich beroept moeten aannemelijk zijn geworden; zij moeten zwaarwegende redenen opleveren voor (objectiveerbare) twijfel aan de onpartijdigheid.

4. Wijze van wraking

4.1 Vereisten ten aanzien van het verzoek

Een wrakingsverzoek wordt schriftelijk ingediend en dient gemotiveerd te zijn ten aanzien van ieder collegelid op wie het betrekking heeft. Het verzoek moet worden gedaan zodra de daaraan ten grondslag gelegde feiten en omstandigheden bekend zijn geworden. Tijdens een terechtzitting kan het verzoek ook mondeling worden gedaan door of namens de klager of de verweerder. De verzoeker is verplicht alle feiten en omstandigheden die hem tot zijn verzoek brengen, tegelijk voor te dragen.

4.2 Wie kan een wrakingsverzoek indienen?

De klager of de verweerder kan een verzoek tot wraking van een collegelid indienen.

4.3 Wie kan gewraakt worden?

Wraking is uitsluitend mogelijk van de collegeleden die een zaak behandelen. Wraking van alle leden van het college dat een bepaalde zaak behandelt, is mogelijk, wraking van een heel college (alle leden van het tuchtcollege in kwestie) niet.

¹ De artikelen 520 t/m 524 Sv zijn vervallen per 1 januari 1994. Artikel 519 Sv is vervallen per 1 januari 2004.

Leden van de wrakingskamer kunnen eveneens worden gewraakt. Het gaat er dan om of er sprake is van feiten en omstandigheden die het vermoeden wettigen dat de betrokken leden ten aanzien van het door hen te behandelen wrakingsverzoek niet onpartijdig of onafhankelijk zijn. De wrakingskamer heeft de mogelijkheid om kennelijk niet-ontvankelijke verzoeken tot wraking van de wrakingskamer niet in behandeling te nemen. Dit wordt door de secretaris schriftelijk aan degene die het wrakingsverzoek heeft gedaan en andere procespartijen bericht.

4.4 Wanneer kan een wrakingsverzoek worden ingediend?

Een wrakingsverzoek kan worden ingediend in elke stand van het geding zodra de wrakingsgronden bekend zijn.

5. Samenstelling van een wrakingskamer

Bij wraking van één of meer van de leden van het tuchtcollege stelt de voorzitter van het college de wrakingskamer vast. Bij wraking van de voorzitter bepaalt een plv. voorzitter de samenstelling van de wrakingskamer.

Alleen leden van het tuchtcollege kunnen deel uitmaken van de wrakingskamer. De leden-beroepsgenoten behoeven niet tot dezelfde beroepsgroep te behoren als het lid-beroepsgenoot wiens wraking is verzocht.

Een (plaatsvervangend) secretaris van het tuchtcollege treedt op als secretaris van de wrakingskamer.

6. Hoe te handelen bij wrakingsverzoeken ter terechtzitting?

6.1 Vastleggen feiten en omstandigheden

Wanneer om wraking wordt verzocht tijdens de zitting, stelt de voorzitter allereerst vast op welk collegelid het wrakingsverzoek betrekking heeft. Vervolgens vraagt hij, om opgave van alle feiten en omstandigheden die aanleiding geven tot het wrakingsverzoek. De secretaris legt een en ander na de zitting vast in een proces-verbaal, dat wordt getekend door de voorzitter en de secretaris.

6.2 De behandeling ter terechtzitting wordt geschorst

Vervolgens wordt de behandeling ter zitting geschorst onder mededeling dat het wrakingsverzoek zo spoedig mogelijk zal worden behandeld door een wrakingskamer en dat het onderzoek in de hoofdzaak na de beslissing in het wrakingsincident zal worden voortgezet, dan wel door een college in andere samenstelling zal worden aangevangen.

Het collegelid wiens wraking is verzocht onthoudt zich na het wrakingsverzoek van verdere bemoeiingen met de zaak, tenzij die bemoeiingen geen uitstel gedogen.

Het moment van indiening van het wrakingsverzoek wordt vastgelegd in het proces-verbaal. Handelingen die geen uitstel gedogen dienen te worden uitgevoerd.

6.3 Geen contact

Tot het moment van de uitspraak van de wrakingskamer heeft het collegelid wiens wraking is verzocht, buiten aanwezigheid van de indiener van het verzoek geen contact over de zaak met leden van de wrakingskamer.

6.4 Berusten in de wraking

Het collegelid wiens wraking is verzocht heeft de mogelijkheid te berusten in de wraking.

7. Hoe te handelen bij een wrakingsverzoek buiten de terechtzitting?

7.1 Wrakingsverzoek naar de wrakingskamer

Een buiten de zitting ingediend verzoek wordt zo spoedig mogelijk ter hand gesteld aan de voorzitter van het college. De voorzitter stelt met toepassing van het vermelde in paragraaf 5, een wrakingskamer samen. Deze kamer behandelt het verzoek en beslist daarop. De voorzitter stelt onmiddellijk na binnenkomst van het verzoek het betrokken collegelid daarvan op de hoogte.

7.2 Geen contact

Hier geldt eveneens hetgeen onder 6.3 is vermeld.

7.3 Berusten in de wraking

Hier geldt eveneens hetgeen onder 6.4 is vermeld.

8. Voorbereidende werkzaamheden voor de behandeling van het wrakingsverzoek door de wrakingskamer

8.1 Apart wrakingsdossier

De secretaris van de wrakingskamer (hierna: de secretaris) legt een dossier aan voor het wrakingsverzoek. In dit dossier worden opgenomen:

- het wrakingsverzoek;
- indien het wrakingsverzoek ter zitting is gedaan: het proces-verbaal van de zitting waarop het verzoek is gedaan;
- indien aanwezig een schriftelijke reactie van het/de betrokken collegelid/collegeleden op het wrakingsverzoek.

De secretaris zorgt ervoor dat de leden van de wrakingskamer, de verzoeker en het collegelid wiens wraking is verzocht beschikken over een exemplaar van het wrakingsdossier, althans daarin inzage hebben. Ook het dossier in de hoofdzaak is beschikbaar.

8.2 Betrokkenen informeren

De secretaris informeert alle betrokkenen over de zittingsdatum, onder mededeling aan de verzoeker en het betrokken collegelid dat zij ter terechtzitting in de gelegenheid zullen worden gesteld te worden gehoord.

De secretaris informeert de wederpartij in de tuchtzaak schriftelijk over de procesgang rond het wrakingsverzoek.

8.3 Berusting

Indien het betrokken collegelid wenst te berusten, bericht de secretaris van de wrakingskamer dit aan de verzoeker en de eventuele andere procespartijen.

8.4 Behandeling op dezelfde dag

Indien de behandeling van het wrakingsverzoek nog op dezelfde dag plaatsvindt, wordt voor zover nodig afgeweken van het bepaalde in 8.2.

9. De behandeling van het wrakingsverzoek door de wrakingskamer

9.1 Behandeling zo spoedig mogelijk

Het verzoek om wraking wordt zo spoedig mogelijk behandeld. Een wrakingsverzoek kan niet worden afgedaan op de stukken; er vindt altijd een zitting plaats van de wrakingskamer. In afwijking hiervan kan de wrakingskamer besluiten een verzoek wegens kennelijke niet-ontvankelijkheid niet in behandeling te nemen². De secretaris bericht dit schriftelijk aan de verzoeker en het collegelid wiens wraking is verzocht.

9.2 Openbaarheid van de zitting

Tijdens de openbare terechtzitting ingediende verzoeken worden in het openbaar behandeld. Buiten de terechtzitting ingediende verzoeken worden behandeld in een niet openbare zitting van de wrakingskamer.

9.3 Horen van betrokkenen

De verzoeker en het collegelid wiens wraking is verzocht worden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. Ambtshalve of op verzoek van verzoeker of het betrokken collegelid kan de wrakingskamer bepalen dat zij niet in elkaars aanwezigheid worden gehoord. Het verdient aanbeveling van deze bevoegdheid slechts terughoudend gebruik te maken.

9.4 Beslissing zo spoedig mogelijk

De wrakingskamer beslist binnen een redelijke termijn op het wrakingsverzoek. De beslissing is schriftelijk en gemotiveerd en dient onverwijld te worden meegedeeld aan verzoeker en het collegelid wiens wraking is verzocht. De beslissing wordt in het openbaar uitgesproken, tenzij het wrakingsverzoek is behandeld in een niet openbare zitting van de wrakingskamer. Openbare uitspraken worden in beginsel geanonimiseerd openbaar gemaakt op www.tuchtrecht.nl. Dit kan afhankelijk van de inhoud van de uitspraak achterwege blijven.

² Hierbij is te denken aan verzoeken die kennelijk niet voldoen aan de in paragraaf 4 vermelde eisen.

De secretaris informeert de wederpartij in de tuchtzaak schriftelijk over de beëindiging van de procedure.

9.5 Geen rechtsmiddel

Tegen de beslissing van de wrakingskamer staat geen rechtsmiddel open.

10. Bijzondere gevallen

10.1 Misbruik

In geval van misbruik van het wrakingsinstrument kan de wrakingskamer bepalen dat een volgend verzoek in dezelfde zaak niet in behandeling wordt genomen. Hiervan wordt in de beslissing melding gemaakt (artikel 515 Sv). Zie voor het begrip "misbruik" artikel 3:13 lid 2 BW en de jurisprudentie van de Hoge Raad inzake misbruik van procesrecht.

10.2 Volgend verzoek om wraking van hetzelfde collegelid

Behoudens nieuwe feiten of omstandigheden wordt een volgend verzoek van dezelfde partij om wraking van hetzelfde collegelid niet in behandeling genomen.

10.3 Wraking van een heel tuchtcollege of van de wrakingskamer

Een verzoek tot wraking van een heel tuchtcollege en/of van collegeleden die niet op de zaak zitten, wordt niet in behandeling genomen. Wrakingsverzoeken die zijn gericht tegen de wrakingskamer worden niet in behandeling genomen, indien zij kennelijk niet voldoen aan de in paragraaf 4 vermelde eisen.

11. Administratieve verwerking van het wrakingsverzoek

11.1 Wrakingsdossier naar de secretaris

De secretaris van de wrakingskamer voegt de aantekeningen van de behandeling van het wrakingsverzoek en de beslissing van de wrakingskamer in het wrakingsdossier en zorgt voor archivering.

11.2 Beslissing tevens naar voorzitter

De secretaris geeft een exemplaar van de beslissing van de wrakingskamer aan de voorzitter van het tuchtcollege waarin de zaak is behandeld die tot het wrakingsverzoek heeft geleid.

12. Openbaarmaking

Dit protocol wordt openbaar gemaakt op internet (www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl).